

**Заседания на Управителния съвет на СБФД,
избран на Общо отчетно-изборно събрание на Съюза на 19.10.2016 г.**

ПРОТОКОЛ № 12 - 13.11.2017 г.

ПРИСЪСТВАТ:

От Управителния съвет: Иван Павлов, Васил Банов, Анна Петкова, Адела Пеева, Александър Донеv, Христо Ковачев, Людмила Дякова, Боряна Пунчева, Божидар Манов, Цветодар Марков, Мариана Вълканова

Присъстват още: Васил Маревков – секретар по стоп.въпроси на СБФД, Настимир Цачев – председател на гилдия „Анимация”, Айсидора Зайднер – председател на гилдия „Художници”, Илия Костов – председател на Контролната комисия

РЕШЕНИЯ:

1. Контролната комисия на СБФД да извърши преглед на финансовата документация на „Спектър 92” ЕООД за периода 2014-2017 г. включително и да даде пред Управителния съвет заключение за основателността и целесъобразността на извършените разходи. При становище на Контролната комисия за възникнала необходимост от извършване на финансова ревизия на „Спектър 92” и от външен независим одитор, то такава да бъде направена. Срок за изпълнение на решението от Контролната комисия: 1 месец от датата на заседанието, или 13.12.2017 г.

2. Не освобождава Иван Павлов от длъжността управител на „Спектър 92” ЕООД до изслушване на заключението на Контролната комисия на СБФД за основателността и целесъобразността на извършените разходи в периода 2014-2017 г. включително.

3. Администрацията на СБФД да изготви, събере и разпространи по имейл до членовете на УС информация, въз основа на която да бъдат формирани конкретни предложения за присъждане на държавни отличия, съдържаща следното:

- Списък на юбилярите-членове на СБФД през 2017 г.
- Списък на юбилярите-членове на СБФД през 2018 г.
- Какви държавни отличия има в областта на културата и съответните нормативни документи за тях
- Списък на членове на СБФД с какви държавни отличия са удостоявани

4. Да се предложи на Гилдия „Режисьори” и гилдия „ПИТС” при СБФД да обсъдят съвместно с Българската асоциация на кинорежисьорите, Сдружението на филмовите и телевизионните режисьори, Асоциацията на филмовите продуценти и Асоциацията на българските филмови продуценти изработения от „Филмаутор” проект за договор между продуцент и режисьор за формиране на съвместно становище по така предложения договор, което впоследствие да се обсъди от УС на СБФД. Срок за изпълнение: 1 месец, или 13.12.2017 г.

5. Да не се дава положително становище на писмото от Министерство на културата /изх. № 04-13-45 от 31.10.2017 г./ във връзка с изпратеното от Министъра на икономиката Становище на Работна група, разработваща схема за предоставяне на финансови стимули за филмовата индустрия в Република България.

Виж писмата: Писмо от Министерството на културата и Отговор на писмо до Министерството на културата

6. Определя Комисия в състав: Александър Донев, Иван Павлов и Божидар Манов, която да проведе разговор с управителя на ФС „Време” с цел уточняване на подробности по отправеното от ФС „Време” искане за предоставянето ѝ за ползване на помещенията, намиращи се на бул. „Дондуков” № 67, трети полуетаж, стопанисвани от СБФД на основание Министерско постановление във връзка със създаването на нов канал „Българските филми в YouTube”. За получената информация да информират членовете на УС.

7. Отпуска безвъзмездна финансова помощ на Иван Терзиев в размер на 150 /сто и петдесет/ лева.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

гр. София, бул. "Александър Стамболийски", № 17, тел.: 02/ 9400900; факс: 02/ 9818145;
дежурен тел.: 02/ 9879551; e-mail: info@mc.government.bg, URL: www.mc.government.bg

Изх. № 04-13-45/31.10.2017
/моля цитирайте при отговор/

Вх. № 59/02.11.2017г.

ДО

ГОСПОДИН ИВАН ПАВЛОВ –

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ ФИЛМОВИ ДЕЙЦИ

Относно: Становище по разработване на схема за предоставяне на финансови стимули за филмовата индустрия в Република България

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПАВЛОВ,

С вх. № 04-13-45/02.08.2017 г. в Министерство на културата е постъпило писмо от министъра на икономиката с приложено становище на работна група, разработваща схема за предоставяне на финансови стимули за филмовата индустрия в Република България (в Приложение).

Моля за експертно становище от страна на ръководения от вас Съюз на българските филмови дейци по документа, предложенията за конкретни мерки за развитието на филмовата индустрия и оценка на необходимостта от подобна схема за подпомагане чрез финансови стимули за филмовата индустрия в Република България.

Приложение – съгласно текста.

С уважение,

БОИЛ БАНОВ,

Министър на културата

Заместник-министър: А. Решева

Заповед за заместване №: РД 09-838

от 27.10.2017

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА	
Вж №	04-13-45
Дата	02-08-2017

ОБЩ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на икономиката

Изх. № 26-Н-85.....
Дата 01.08.2017.....

ДО
Г-Н БОИЛ БАНОВ
МИНИСТЪР НА КУЛТУРАТА

ОТНОСНО: Разработване на схема за предоставяне на финансови стимули за филмовата индустрия в Република България.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН БАНОВ,

В два от стратегическите документи, изпълнявани от Министерството на икономиката - Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. и Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2014-2020, филмовата индустрия е изведена, като част от приоритетните сектори и тематични области за българската икономика.

Съгласно „Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия“ 2014-2020 г. приоритетните сектори в икономиката са високотехнологичните промишлени производства и интензивните на знание услуги. Предприятията в тези сектори генерират висока добавена стойност за икономиката, осигуряват заетост за висококвалифицирани кадри, характеризират се с висока производителност на труда, осъществяват износ на продукция и се основават на иновации в производството/предоставянето на услуги. Групата на високотехнологичните производства и високотехнологичните интензивни на знание услуги включва и производството на филми и ТВ предавания, звукозапис и издаване на музика, радио- и ТВ дейност.

В изпълнение на целите в Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. за подобряване на състоянието и развитието на МСП в България е изготвена Концепцията "Финансови стимули за филмовата индустрия в България" от Министерството на икономиката.

гр. София 1052, ул. "Славянска" №8
Тел: 02 940 7001
Факс: 02 987 21 90, 02 981 99 70
e-mail: e-docs@mi.government.bg

Основните изводи посочени в Концепцията са: отсъствието на финансови облекчения за филмовата индустрия затруднява привличането на филмови продукции и забавя ръста на тази индустрия; България предлага субсидии за български филмови проекти, но не предлага финансови инструменти за производство на чуждестранни филми; водещият критерий, по който чуждестранни продуценти избират дестинация за своя филмов проект, е наличието на схеми за финансово подпомагане; предлагането на финансови облекчения в съседни държави би могло да се отрази негативно върху бъдещата конкурентоспособност на филмопроизводството в България; държави, въвели финансови стимули за производство на филми, изземват продукции от държави, които не са въвели.

В изпълнение на оперативните цели на стратегическите документи със Заповед РД-16-957/05.11.2015 г. на министъра на икономиката (Божидар Лукарски) и на министъра на туризма (Николина Ангелкова) е създадена работна група със задача – разработване на схема за предоставяне на финансови стимули за филмовата индустрия в Република България. Работната група е изпълнила задачите си на основата на изготвената Концепцията "Финансови стимули за филмовата индустрия в България", която предоставям на Вашето внимание (Приложение 1). На последното си заседание работната група изготви Становище за създаване на Отраслова програма за подпомагане чрез финансови стимули на филмовата индустрия в България. Становището на работната група е да се пристъпи към разработване на Отраслова програма за въвеждане на финансови стимули за филмовата индустрия в България (Приложение 2).

Предвид важността на филмовата индустрия, моля за Вашето становище и предложения за конкретни мерки за развитие на филмовата индустрия, в т. ч. и оценка на необходимостта от схема за подпомагане чрез финансови стимули за филмовата индустрия в Република България. Обединените усилия на институциите ще подпомогнат развитието на филмовия сектор в страната, като приоритетен за българската култура, туризъм и икономика. За нас е от изключителна важност по пътя на общия диалог да подпомогнем българските предприятия, ангажирани в бранша, с общи мерки за стимулиране на инвестициите и иновациите във филмопроизводството в България.

Приложение:

1. Концепцията "Финансови стимули за филмовата индустрия в България";
2. Становище за създаване на Отраслова програма за подпомагане чрез финансови стимули на филмовата индустрия в България.

С уважение,

МИНИСТЪР:
ЗАМЕСТИНИК-МИНИСТЪР

Александър Манолов

Заповед за заместване:

№ 09/10.10.2015 г.

ЕМИЛ КАРАНИКОВ

Становище на Работна група, създадена със Заповед РД-16-957/05.11.2015 г. на министъра на икономиката и на министъра на туризма за разработване на схема за предоставяне на финансови стимули за филмовата индустрия в Република България

В изпълнение на Заповед РД-16-957/05.11.2015 г. на министъра на икономиката, на свое заседание работната група със задача – разработване на схема за предоставяне на финансови стимули за филмовата индустрия в Република България, обсъди различните варианти за финансови стимули и мултипликаторния ефект в икономиката от въвеждането на тази мярка, предложени в Концепцията "Финансови стимули за филмовата индустрия в България" и в Доклада за измерването на фискалния ефект от реализацията на чуждестранни филмови продукции в българското стопанство, разработен в състав: проф. д-р Румен Брусарски, Валери Колчев и хон. ас. Златин Сърстови.

Участниците се обединиха около решението за единен подход към създаване на **Отраслова програма за подпомагане чрез финансови стимули на филмовата индустрия в България.**

Становището на участниците в заседанието на РГ за разработване на Отраслова програма за въвеждане на финансови стимули за филмовата индустрия в Република България, е следното:

Икономическите ефекти от прилагането на Отраслова програма за въвеждане на финансови стимули за филмовата индустрия в България, са подробно разписани в концепцията "Финансови стимули за филмовата индустрия в България".

Основните изводи, които налагат въвеждането на такава мярка и в България са:

- Отсъствието на финансови облекчения за филмовата индустрия затруднява привличането на филмови продукции и забавя ръста на тази индустрия;
- България предлага субсидии за български филмови проекти, но не предлага финансови инструменти за производство на чуждестранни филми;
- Водещият критерий, по който чуждестранни продуценти избират дестинация за своя филмов проект, е наличието на схеми за финансово подпомагане;
- Предлагаането на финансови облекчения в съседни държави би могло да се отрази негативно върху бъдещата конкурентоспособност на филмопроизводството в България. Държави, въвели финансови стимули за производство на филми, изземват продукции от държави, които не са въвели;

- Изводът от проучване на световната практика в 20 европейски държави показва, че най-популярният инструмент „Възстановяване на разходи“ се използва в 13 държави.

В Доклада за измерването на фискалния ефект от реализацията на чуждестранни филмови продукции в българското стопанство е изследван годишният съвкупен (нетен) фискален ефект (годишни приходи в държавния бюджет и бюджетите на социалноосигурителните фондове) от реализацията на чуждестранни филмови продукции в българското стопанство, който включва два (основни) компонента: пряк (директен) ефект (от производството на чуждестранни филми /и създаването на добавена стойност/ в българската икономика); и непряк (индиректен) ефект (формиран по линия на съответните мултипликационни ефекти в икономиката).

Изводът е, че всеки един лев, изхарчен от чуждестранната филмова индустрия в България (пряк ефект), генерира съвкупен (нетен) фискален ефект между 0,19 лв. и 0,22 лв. и е свързан с:

- 1.19 лева допълнително изхарчени средства от малките и средните предприятия (МСП) в прилежащите индустрии (т.е. косвен ефект);
- 0.70 лева (пряк + косвен ефект) принос към БВП;
- 0.18 лева (пряк + косвен ефект) данъци и осигуровки, платени към държавния бюджет;
- 34.1% общо заети еквивалент на пълна заетост (ЕПЗ) (пряк + косвен ефект).

На този фон може да се приеме, че съвкупният (нетен) фискален ефект от реализацията на чуждестранни филмови продукции в българското стопанство възлиза (средно) на 20% от общите разходи за филмопроизводство.

Дейността по производството на филми създава доходи и свързаните с тях данъци за икономиката на България. Преките безспорни доходи са съществената част от сумарния фискален ефект. Обезпокоителен е низходящият тренд в сектора, което поставя въпроса за стимулиращи и подкрепящи мерки предвид позитивният за фиска и икономиката като цяло ефект от дейността в сектора.

Във връзка с гореизложеното предлагаме въвеждането на финансови стимули за филмовата индустрия да се осъществи чрез разработване на Отраслова програма, която да се одобри с акт на Министерския съвет, без промяна на законодателството, изпълнявана чрез Българска банка за развитие.

За корективен критерий на финансовите стимули предлагаме да се въведе праг на изразходваните средства, както и автоматично прилагане на програмата като помощта да се отпуска индивидуално на проектен принцип. Този подход позволява на филмовите продуценти да разчитат на предвидим размер финансиране още на етап планиране и разработка на филма/продукцията.

По отношение на механизма за прилагане на Програмата, предлагаме да се предвидят критерии, които са свързани с националност на аудио-визуалното произведение по смисъла на Закона филмовата индустрия, и следователно да предвиждат по-високо финансиране за чисто националните продукции. Задължителен критерий трябва да бъде въвеждането на „културен тест“ за оценка на съдържанието на аудиовизуално произведение

Във връзка с финансирането на мярката предлагаме финансовият ресурс да се управлява от Българската банка за развитие. По този начин инструментът се поверява на банкова организация, създадена специално за насърчаване на МСП, каквато е ББР. Административно това може да се осъществи чрез приемане на акт от Министерския съвет за Отраслова програма за възстановяване на разходите, извършени на територията на България за производството на аудио-визуални произведения за филмовата и телевизионна индустрия (многогодишна), като разлише нужното финансиране за програмата в рамките на акта на МС.

Становището на работната група е да се пристъпи към разработване на Отраслова програма за въвеждане на финансови стимули за филмовата индустрия в България, като към състава на настоящата работна група бъдат включени представители на отговорните институции.

ФИНАНСОВИ СТИМУЛИ ЗА ФИЛМОВАТА ИНДУСТРИЯ В БЪЛГАРИЯ

КОНЦЕПЦИЯ

Тази концепция има за цел да изясни, защо филмовата индустрия в България трябва да се подкрепя целево и как може да стане това

1. Защо филмовата индустрия е важна за България?

Кратка характеристика: Филмовата индустрия – наречена по КИД 2008 „Производство на филми, телевизионни предавания и звукозапис“ – текущо се състои от 935 малки и средни предприятия. Заетите в индустрията са около 4000 души. Брутната добавена стойност от тази индустрия е 130 000 000 лева. Инвестициите в дълготрайни материални активи са равни на 40 000 000 лева.

Факти:

Висока производителност на труда

Производителността на труда в този сектор е сред най-високите в българската икономика: 32500 лева на един зает и е на 12 място от 61 сектора, които наблюдаваме, като за сравнение е 5 пъти по-висока от тази в сектора на ресторантьорството, близо 4 пъти по-висока от тази в сектора на производство на облекло и 2 пъти по-висока от производителността на труда в сектори като производство на хранителни продукти или на текстил.

Ярко изразен ръст

За последните 5 (2009-2013) години броят на предприятията във филмовата индустрия в България се е увеличил с 37%, заетостта с 55%, а добавената стойност – с 97%. Това са ръстове, характерни само за малък брой високотехнологични интензивни на знание сектори като научната и развойната дейност и информационните технологии, каквато характеристика има и филмовата индустрия.

Възможности за растеж

Делът на филмовата индустрия спрямо всички сектори в България въпреки растежа, е все още нисък в сравнение с дела ѝ средно за ЕС по отношение на броя на предприятията, заетостта и добавената стойност. Делът по тези показатели в ЕС е два пъти по-голям (още на стр.3 и фигура 2).

Принос към държавния бюджет и стопанството

За последните 5 години само чуждестранните филмови продукции са вложили в производство на филми в България 356 000 000 лева. Съвкупният фискален ефект от това производство възлиза на 71 000 000 лева, т.е. това са средствата постъпили директно в държавния бюджет и социалноосигурителните фондове. Останалите 285 000 000 лева са се втели в стопанството на страната. Следователно около 20% от всеки лев, изразходван за производство на филми в България, постъпват директно в държавния бюджет и бюджетите на социалноосигурителните фондове.¹

¹ Доклад за измерването на фискалния ефект от реализацията на чуждестранни филмови продукции в българското стопанство, автор: екип на проф. д-р Румен Брусарски

Ако към тази сума прибавим и 5-годишния бюджет на Националния филмов център от общо 56 000 000 лева, следователно за производство на филми в България за последните 5 години – без българските изцяло частно финансирани продукции – са изразходвани 402 000 000 лева с общ директен приход във фиска 80 000 000 лева или средно 8.2 милиона евро на година.

Влияние върху малкия бизнес

Филмовото производство осигурява трудови ангажименти на над 60 вида професии в страната и поръчки за хиляди малки и средни предприятия. Следва кратка справка относно броя на българските МСП имали търговски отношения с производителите на следните чуждестранни филмови продукции:

The Expendables 2: 1892 МСП;
Conan the Barbarian: 1512 МСП
300: Rise of an Empire: 1503 МСП

Годишно договори за работа с чуждестранни филмови продукции сключват около 4000 души.

Масшабно значение

За сравнение промишленият сектор с най-голяма заетост в МСП в страната – производството на облекло – където работят 74 000 души в общо 4406 МСП, за същите 5 години е инвестирал в дълготрайни материални активи 377 000 000 лева – с 25 милиона по-малко от вложените средства в производство на филми в България.

Следователно производството на филми в България, като икономическа дейност от гледна точка на вложени в производство средства е равностойно на **инвестициите в най-големия по заетост промишлен сектор в страната.**

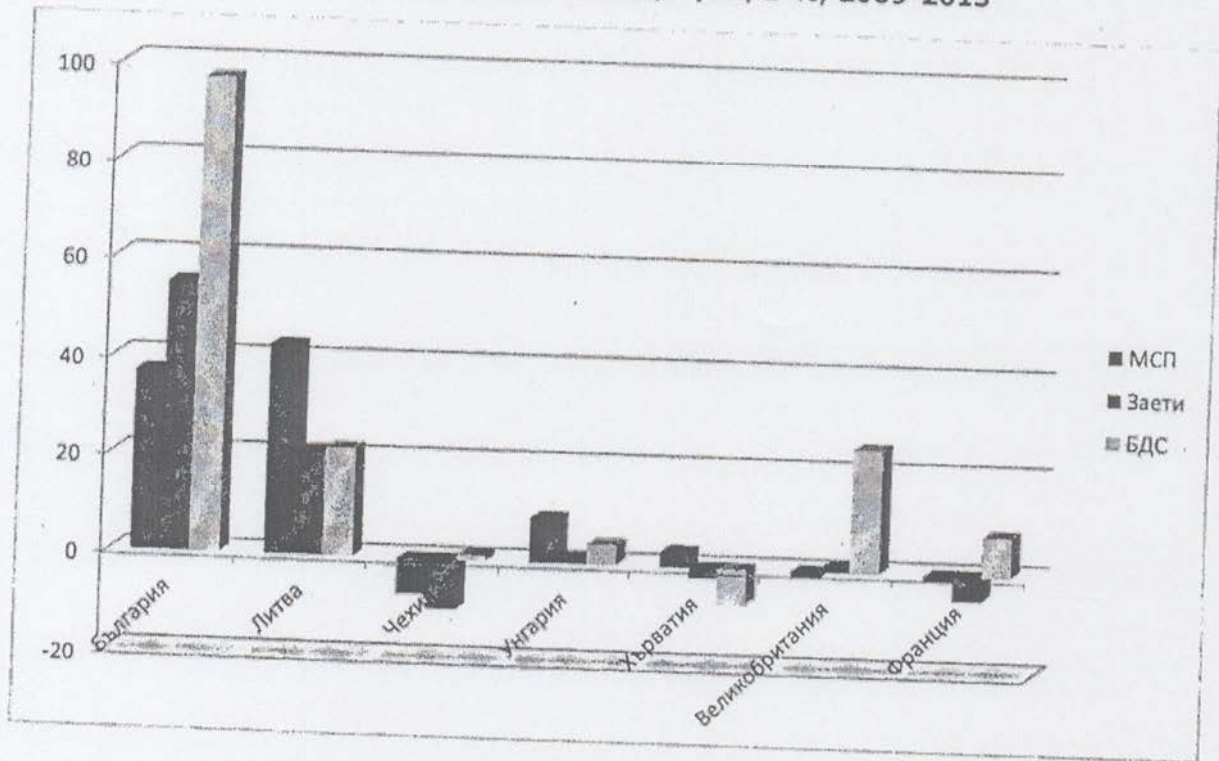
2. Къде се намира България спрямо някои конкурентни държави по отношение динамиката във филмовата индустрия?

За сравнение са разгледани преки конкуренти на България по отношение привличането на чуждестранни филмови продукции, както и традиционно големи европейски държави по отношение на филмовата индустрия: Чехия, Унгария, Хърватия, Литва, Великобритания и Франция.

Темпове на растеж:

За периода 2009-2013 година темповете на развитие на филмовата индустрия в България са високи и превъзхождат конкурентите в голяма степен: България е втора по ръст на броя на предприятията от филмовата индустрия след Литва измежду държавите за сравнение и първа по ръст на заетостта и по ръст на добавената стойност във филмовата индустрия. (Фигура 1)

Фигура 1: Ръст на броя на предприятията, заетостта и brutната добавена стойност на МСП от филмовата индустрия, в %, 2009-2013

Източник: Евростат и собствени изчисления

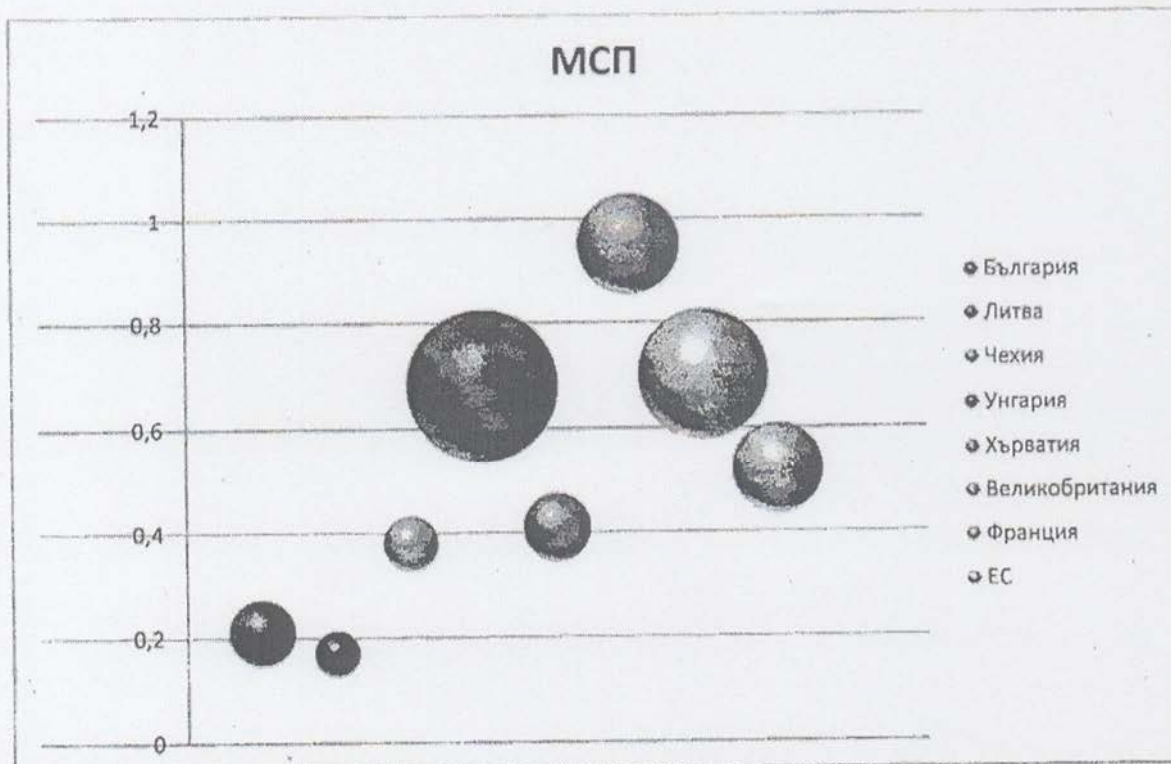
Потенциал за растеж на България:

Потенциалът за още по-голям растеж и развитие на филмовата индустрия в България е значителен, тъй като въпреки силния ръст, в сравнение с конкурентните държави, делът на българските МСП от индустрията спрямо всички МСП е в пъти по-малък от същия дял в другите държави. Същото се отнася и за приноса към добавената стойност.

Например делът на МСП от филмовата индустрия спрямо всички МСП в Хърватия е два пъти по-голям от този в България, в Унгария 3 пъти по-голям, а във Великобритания почти 5 пъти по-голям.

Приносът на българските МСП от филмовата индустрия към brutната добавена стойност, въпреки най-големия ръст сред държавите за сравнение, е все още два пъти по-малък от средното ниво за ЕС, 4 пъти по-малък от този във Франция и близо 6 пъти по-малък от приноса на унгарските МСП от филмовата индустрия към brutната добавена стойност на Унгария. (Фигура 2)

Фигура 2: Сравнение на дял в броя на МСП и на дял в брунтната добавена стойност на МСП от филмовата индустрия спрямо всички МСП, в %, 2013

Позицията по ординатата показва дела в броя на МСП (в %) от филмовата индустрия спрямо общия брой на МСП. Обемът на сферите показва приноса към брунтната добавена стойност на МСП от филмовата индустрия. Видима е внушителната разлика между България и Унгария по отношение на приноса към брунтната добавена стойност и по отношение на дела в броя на МСП от филмовата индустрия в местната икономика.

Източник: Евростат и собствени изчисления

България – Унгария:

Следва кратко сравнение на 10-те най-касови игрални филми, заснети в България и Унгария. Като важна илюстрация са посочени компаниите, продуцирали тези филми. Класацията показва обща сума на приходите от продажби на билети в кинозалоните на САЩ от тези продукции, общи приходи в световен мащаб и обща сума на бюджета на тези филми. Добавена е и Великобритания.

Приходи от билети в САЩ:

България	Унгария	Великобритания
300: Rise of an Empire Warner Bros	Mission: Impossible – Ghost Protocol Paramount	The Dark Knight Warner Bros
The Expendables 2 Millennium/Nu Image	World War Z Paramount	Star Wars: Episode I – The Phantom Menace Lucasfilm
Hitman 20 th Century Fox	Hellboy II: The Golden Army Universal	The Dark Knight Rises Warner Bros
The Expendables 3 Millennium/Nu Image	Eragon 20 th Century Fox	Harry Potter and the Deathly Hallows Part 2 Warner Bros
The Fourth Kind Universal	Hercules Paramount	Star Wars: Episode III – Revenge of the Sith Lucasfilm
The Black Dahlia Universal/Millennium	The Golden Compass New Line Cinema	Alice in Wonderland Warner Bros
Conan the Barbarian Millennium/Nu Image	A Good Day to Die Hard 20 th Century Fox	Guardians of the Galaxy Marvel
The Legend of Hercules Millennium	Underworld: Evolution Lakeshore	Harry Potter and the Sorcerer's Stone Warner Bros
Getaway After Dark	Underworld Lakeshore	Iron Man 2 Paramount/Marvel
The Way Back Exclusive	Munich DreamWorks/Universal	Star Wars: Episode II – Attack of the Clones Lucasfilm

Общо приходи от билети в САЩ:

339 300 000 долара   834 200 000 долара   3 835 000 000 долара

Общо световни приходи:

1 196 000 000 долара   2 902 000 000 долара   9 354 000 000 долара

Общо бюджет на изречените филми:

554 000 000 долара   1 034 000 000 долара   1 623 000 000 долара

Източник: IMDB

Прави впечатление, как в България произведените филми са дело на собствениците на най-голямото българско студио. Защо Унгария привлича големи чуждестранни продуценти, повече и по-скъпи филмови продукции, защо се случва същото и с останалите държави, конкуренти на България във филмовото производство? Защото тези държави предлагат

3. Финансови стимули

Унгария

Страната поддържа фонд, който до 2020 година разполага със **72 000 000 евро**. Унгария възстановява **до 25% от разходите за производство на филми**, направени в страната. През 2014 година Европейската комисия е разрешила повдигане на тавана от 20% на 25%. Разходи, направени не само в Унгария, но и в чужбина също се възстановяват, но до не повече от четвърт от общите разходи на продукцията, снимана в Унгария. Филмът трябва да

събере 16 от 32 точки на културния тест. Подлежат на възстановяване всички разходи извършени към унгарски данькоплатци, включително за финансови услуги, застраховки, администрация, настаняване и т.н. Не се възстановяват например разходи за реклама.

Чехия

Страната разполага с фонд, който от 2014 година нататък съдържа в себе си **29 000 000 евро**. **Възстановяват се 20% от квалифицираните разходи** – но не повече от 80% от бюджета на филма може да се състои от такива разходи - за производството на филми, извършени в Чехия от юридически или физически лица, регистрирани да плащат в Чехия корпоративен данък или данък върху физическите лица. Наложени са прагове за извършени разходи: поне 540 000 евро за игрален филм; поне 108 000 евро за документален филм; поне 360 000 евро за телевизионен епизод. Културният тест трябва да покрие поне 23 от 46 точки. Допустимите разходи, подлежащи на възстановяване, са всички тясно свързани с проекта, с изключение на амортизационни разходи, разходи свързани със сценария на филма, разходи за придобиване на права върху интелектуалната собственост, разпространителски и маркетингови разходи и т.н.

Хърватия

Хърватия възстановява до 2 600 000 евро на филм, но **не повече от 20%** от допустимите за възстановяване разходи. Възстановяват се разходи по продукцията, извършени в Хърватия, включително за актьорския състав на хърватски актьори и статисти, за стоки и услуги закупени в Хърватия, но не повече от 80% от общия бюджет на продукцията.

Въпреки видимите икономически ползи от заснемането на филмови продукции в България, въпреки популяризирането на България в света от познати имена от световната киносцена, въпреки натиска на конкуренцията в региона **България в момента не предлага възстановяване на разходи.**

В новото Съобщение 2013/С 332/01 на Европейската комисия относно държавната помощ за филми и други аудиовизуални произведения от 14.11.2013 година специално се отбелязва ползата от въвеждането на система за възстановяване на разходи и се окуражава приемането ѝ от държавите-членки: *„Що се отнася до възможния ефект върху европейския аудиовизуален сектор, чуждестранните продукции могат да окажат трайно въздействие, тъй като с тях местната инфраструктура и местните екипи се използват интензивно. Като цяло по този начин може да бъде оказан цялостен положителен ефект върху националния аудиовизуален сектор. Следва също да се отбележи, че много от филмите, които се считат за важни проекти на трети държави, всъщност представляват съвместни продукции с участието на европейски продуценти. По този начин субсидиите ще допринесат и за промоцията на европейските аудиовизуални произведения и за поддържането на инфраструктурите за националните производства.“*

Комисията заявява, че държавите-членки са длъжни да приведат националните си схеми в съответствие с това Съобщение до 2 години от неговото обнародване, т.е. България, въвеждайки схема, трябва да я направи във вид съгласно изискванията в Съобщението не по-късно от ноември 2015 година.

Какво може да се направи?

Вариант А

Промяна в Закона за насърчаване на инвестициите, където се регламентира възстановяване на разходи

Системата за финансови стимули на филмовата индустрия може да бъде въведена с приемането на отделен законопроект или отделна глава в Закона за насърчаване на

инвестициите, за да не се бърка със субсидията, отпускана съгласно Закона за филмовата индустрия, която е първият вид държавна помощ за киното ни. По този начин системата следва да се администрира не от Министерството на културата, а от Министерството на икономиката и Българската банка за развитие, която има капацитета да обработва документацията, представяна от кинопроизводителите за възстановяване на разходите.

Предимства: финансовите стимули са уредени със закон.

Недостатъци: възможно е законодателят да отхвърли предложенията и реформа да не бъде извършена.

Вариант Б

Въвеждане на финансови стимули за филмовата индустрия чрез Отраслова програма по силата на Закона за малките и средните предприятия и без промяна на законодателството.

Мярката за въвеждане на финансови стимули за филмовата индустрия в България може да бъде приложена, като се използва правната рамка, заложенa в Закона за малките и средните предприятия.

Този подход не налага промяна в законодателството, а използва вече наличното законодателство.

1. Законодателна рамка на мярката.

Схематично законодателната рамка изглежда така:

- На върха в политиката към МСП стои Законът за малките и средните предприятия, който е предвидил създаването на Национална стратегия за насърчаване на МСП (чл.5, ал.1).
- Българското правителство през 2014 година е одобрило Национална стратегия за насърчаване на МСП 2014-2020 година.
- Прилагането на Стратегията се осъществява чрез Годишна програма, която се одобрява от министъра на икономиката (чл.5, ал.2). Годишната програма може да съдържа различни видове мерки в подкрепа на МСП, включително специална Отраслова програма като една от мерките.

- Министерствата, съобразно своята компетенция, са длъжни да създават отраслови програми, които да насърчават инвестициите в МСП, заетостта в МСП и т.н. в приоритетни сектори, определени в Стратегията (чл. 17).
- Отрасловата програма насърчава филмовата индустрия, а ефектът от това насърчаване се отразява пряко върху заетостта и инвестициите в МСП, които обслужват филмовата индустрия.

Следователно на база Стратегията за МСП, в рамките на Годишната програма за прилагането на Стратегията може да се изготви Отраслова програма за насърчаване на филмовата индустрия, чрез която всъщност се насърчават инвестициите в МСП въобще.

Чл. 14 от ЗМСП дава указания, че този финансов инструмент трябва да бъде създаден по реда и критериите на Закона за държавните помощи и Правилника за прилагането му. Също така правилата в ЕС изискват да бъде нотифицирана Европейската комисия за въвеждането на тази държавна помощ.

Стъпки:

- А. Правителството одобрява Национална стратегия за насърчаване на МСП (изпълнено).
- Б. Министърът на икономиката разпорежда да бъде подготвена Годишна програма за прилагане на Стратегията (подготвя се).
- В. Министърът на икономиката разпорежда в Годишната програма да бъде включена мярка „Отраслова програма за насърчаване на филмовата индустрия“.
- Г. От специално създадена работна група се подготвя Отраслова програма.
- Д. Отрасловата програма се съгласува по установения ред.
- Е. Министърът на икономиката докладва Отрасловата програма пред Министерския съвет.
- Ж. Министерският съвет приема Отрасловата програма (многогодишна) с Постановление, като алокира нужното финансиране за програмата в рамките на Постановлението.

2. Как се финансира мярката?

Вариант 1 – към бюджета на МИ

Чл. 15 от ЗМСП повелява:

„Държавата може да подпомага дейностите по насърчаване на МСП в рамките на бюджета на Министерството на икономиката със средства за проектите и мерките, включени в националната стратегия за насърчаване на МСП и в годишните програми за прилагането ѝ.“

Финансирането може да се уреди с гореспоменатото Постановление на Министерския съвет. Постановлението на МС може да увеличи бюджета на МИ с необходимата за мярката сума, като предвиди дългосрочен характер на мярката, например до 2020 година, какъвто е срокът на Стратегията.

Вариант 2 – към ресурса на Българската банка за развитие

Финансовият ресурс може да бъде прехвърлен обаче и на друго ведомство, например **Българската банка за развитие**, като нашето предложение е, ББР да управлява новосъздадения инструмент. По този начин се избягва да бъде ползвана администрацията на

министерствата и агенциите, а инструментът се поверява на банкова организация, създадена специално за насърчаване на МСП, каквато е ББР.

От предварителни разговори с ББР става ясно, че банката има интерес да приложи мярката, както и да я подкрепи с допълващи банкови инструменти, ако филмовите производители желаят да се възползват от тях.

Всички тези правни основания, изредени по-горе, дават възможност за следното: в Годишната програма за прилагане на Националната стратегия за насърчаване на МСП да се планира мярката „Отраслова програма за насърчаване на филмовата индустрия 2015-2020“.

Предимства: Не е необходима нормативна промяна, отрасловата програма може да бъде предложена от министъра на икономиката, а финансирането за нея може да бъде уредено с Постановление на Министерския съвет.

4. Примерна схема на работа

Необходима е опростена структура на работа. Чуждестранният продуцент сключва договор с българската компания, която предоставя услугите по филмовото производство на територията на България или с българския ко-продуцент. След това регистрира бъдещия филм в Българската банка за развитие. След приключване на производството предоставя необходимите счетоводни документи в банката. Всички услуги по одобряване на разходите и разплащанията са съсредоточени на едно място – в Българската банка за развитие. След като банката проведе културния тест, в случай че филмът отговаря на изискванията на теста, се преминава към сертифициране на разходите. След това банката възстановява 25% от одобрените подлежащи на възстановяване разходи.

5. Заключение

На база Националната стратегия за насърчаване на МСП 2014-2020, където ясно филмовата индустрия е изведена като приоритет, на база казаното в т.1 от настоящата концепция и в резултат на данните в останалите точки, въвеждането на стимул, състоящ се от 25% възстановяване на разходи по филмовата продукция, извършени в България – уточняването на кои точно разходи по продукцията ще бъдат допустими за възстановяване е предмет на допълнителни уговорки – по никакъв начин не би ошетило държавния бюджет, след като става ясно, че самата филмова индустрия вече директно е внесла 20% в държавния бюджет от всеки вложен лев във филмово производство. Изчисленията показват, че средно за последните 5 години това са по 8 200 000 евро годишно преки постъпления, които лесно могат в краткосрочен план по експертни преценки да нараснат до 17 000 000 евро годишно. Ползата за стопанството, обаче са останалите 80%, които при наличието на финансови стимули могат в абсолютни измерения да се мултиплицират многократно.

Извод: Не би било в тежест за бюджета създаването на фонд от около минимум 8 милиона евро – равни на годишните преки постъпления в бюджета от филмовата индустрия, но за да бъде страната наистина конкурентна, фондът трябва да разполага с двойно по-висока сума – 16 000 000 евро на година или общо минимум от 40 000 000 до 80 000 000 евро в срок до началото на 2020 година, който да работи при възстановяване на 25% от допустимите разходи за производство на филми в България. Очакванията са инвестициите в България за филмово производство в резултат на тази мярка в краткосрочен план да нараснат 2.2 пъти. Това означава, че до 2020 година в България само филмовата индустрия ще вложи до 1 милиард лева.

Изготвил: Ивайло Грънчаров
Началник-отдел „Политика за МСП“
Дирекция „Икономически политики за насърчаване“
Министерство на икономиката

Dear Mr Karanikolov

Thank you for your time the other day we really enjoyed the meeting. Enclosed please find the reports we have provided the previous administration over the years and I hope you find them helpful. You did mention you had them but we thought its prudent to get you a second copy in case they were difficult to find.

The history behind our aim to get tax rebates/incentives is a long one and we have come very close but lacked the final steps of putting it into the law. We have been working with various organisations for the last nine years. We understand that there are two parts to this initiative, the first being the willingness to say yes to it, and the second being the implementation. We stand firm in our belief that the incentives (if provided) will benefit not hinder the economy.

Its important to recognise that we are interested in the **successful implementation** and are looking at this being a long term plan that actually makes money for the government rather than takes away from it. The investment is limited and we hope you can see the logic behind implementation.

We believe that the movie business affects the economy in three important ways:

- **Direct impact:** whereby increased investment brings in increased taxable income.
- The second being **indirect**- whereby industries such as tourism, transport, materials, restaurants and hotels as well as many others are positively affected by the increased income.
- The final being **induced** - whereby increased income increases the propensity to consume - for extra income earned people tend to spend more of it on goods and services within their county and subsequently have a positive effect on the economy.

There are also intangible benefits to the economy. Every movie produced in Bulgaria that highlights the landscape and the environment is in fact an hour and half long commercial. Every location attracts fans of that movie to go and see it in real life. The other important point is we are one of the highest paying industry for educated labor in the country. The average salary here is 1200 leva per month where as we pay that amount per week. This increases the middle class and also inspires the people to seek higher education in order to be chosen for this industry.

We have also heard many arguments over the benefits of art to the people. I would quote one of my favourite arguments statements here whereby "great art comforts the challenged and challenges the comforted." Im not sure where you stand in the opinion but we honestly believe that movies and other artistic expressions have a positive effect on the human psyche. At its base level it can offer a much needed escape from the day to day toil that its face, at higher levels it could inspire people to achieve much more based on their connection with their favourite movie star.

Over the years we have successfully brought some of the biggest names in the industry to Bulgaria. Harrison Ford, Sylvester Stallone, Robert DeNiro, and many others have enjoyed their time her as a result of our effort. Each time we do so we garner international press and interest. We have managed to compete in a challenging industry by offering better service and better production value to our clients. We have done so because of our commitment to the industry and the government that we undertook when we acquired Boyana. As you can see by the attached records we believe we have exceeded these commitments by far. We were initially accused of wanted to develop the real estate into a ski resort and many other ridiculous assertions. As you can see we have remained steadfast in our goals and will continue to do so.

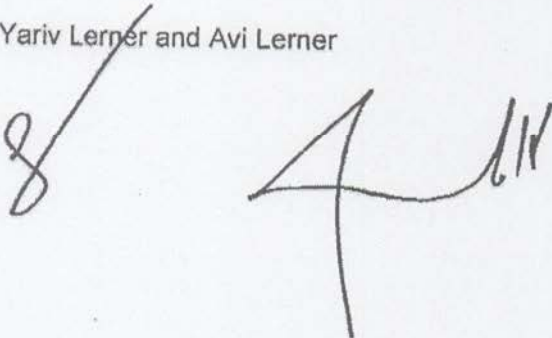
With all countries adopting some form of tax incentives and rebates we find it increasingly hard to compete. Most producers don't bother to drill down to the details to see the benefits of shooting in Bulgaria leaving it to the line producers to do so. They make the decision based on broad assumptions and often decide purely on the existence of an incentive policy first. We know for a fact that we can offer more value but often the initial decision is made before we have a chance to prove it. With every country in the region both in Eastern and Western Europe having incentives it becomes nearly impossible to compete.

Included in this letter you will find:

- A copy of the report done by prof. Rumen Brusarski, Valeri Kolchev and Zlatin Sarastov.
- A copy of the report done by Price WaterHouse
- A map of all countries that provide tax incentives
- A copy of all the practices of tax incentives in each of these countries
- A copy of our financials as reflected by the trade registry
- A sample budget highlighting the money from a production that ends up in Bulgaria.
- A sample budget whereby you will notice money leaving Bulgaria purely for tax credit reasons.

Sincerely Yours,

Yariv Lerner and Avi Lerner

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

ВХ. № 04-13-45

ДАТА 17.11.2017

Телефони за справки:

02/9400900

02/9400809

Изх. №

ДО

Г-Н БОИЛ БАНОВ

МИНИСТЪР

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

На Ваше писмо с изх. № 04-13-45 от 31.10.2017 г.

ОТНОСНО: Становище по разработване на схема за предоставяне на финансови стимули за филмовата индустрия на Република България

УВАЖАЕМИ Г-Н МИНИСТЪР,

Във връзка с Ваше писмо /вх.№59 от 02.11.2017 г./, изпратено в отговор на искането на г-н Емил Караниколов, министър на икономиката, да изразите своето становище по повод на писмото от NU Boyana Film, бих искал да заявя категоричната позиция на Съюза на българските филмови дейци, която беше формирана след консултации в рамките на кинообщността.

СБФД възприема направеното предложение като пореден лобистки почин от страна на NU Boyana Film за въвеждане на финансови стимули, този път обект на потенциално „източване“ е Българската банка за развитие, която е държавна институция, създадена за развитие на националната икономика.

По отношение на приложеното изследване, изготвено през 2015 г. от екип от Министерството на икономиката, е важно да се знае, че отличителна характеристика на България в сравнение с останалите страни-членки, които въвеждат финансови стимули, е данъчната система от 10% ДОД и корпоративен, въведен през 2008 г. Няма аналог в сравнителен аспект във връзка със спецификата на данъчната система и размер на данъчните ставки, също така не е ясно с какъв ресурс за кинопроизводство разполагат страните-членки, принадлежали в миналото към Източния блок. В екипа, подготвил схемата за финансови стимули липсва представител на българската кинообщност или поне не е посочен експлицитно сред авторите.

Друг ключов момент е отсъствието на предложение за предварителна сертификация на конкретната продукция, отсъстват и каквито и да било критерии за финансиране и кои разходи ще се одобряват. Специално държа да

отбележа, че когато български продуцент кандидатства за финансиране от НФЦ, той хипотетично може да получи до 79% от разходите на своя планиран бюджет, а в случай, че кандидатства пред Българската банка за развитие за допълнителни средства, се сблъсква с неясен регламент и анонимни оценители. Необходими са също и категорично дефинирани художествени критерии относно даден проект за филм с оглед на неговата комплексна оценка.

Позволявам си да Ви напомня, че колеги от филмовата общност от години противодействат на лобистките инициативи на NU Boyana Film – с президентско вето по Закона на инвестициите през периода 2012-2013 г., както и дело в Конституционния съд. Нашата организация, която е пряко заинтересована от дългосрочното развитие на родното кино, не подкрепя цитираното предложение, още повече, че в управленската програма на правителството изрично е посочено, че няма да бъдат въведени допълнителни фискални стимули.

С уважение,

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/Иван Павлов

